

Resumé

Socialudvalget gives en status på arbejdet med at undersøge mulighederne for at etablere et mobilt stofindtagelsesrum til kvinder, herunder lovkrav og rammer, jf. udvalgets drøftelse 18. august 2023, hvor der også blev bestilt et budgetnotat om midlertidigt stofindtagelsesrum til kvinder (SO79). I budgetnotatet indgik tre scenarier, der spændte fra 0,6 mio. kr. årligt til videreførelse af Fixelancen 20 timer ugentligt til 9,2 mio. kr. årligt i drift og 1 mio. kr. i anlæg for et døgnåbent stofindtagelsesrum i en ombygget skurvogn/autocamper. Der var dog ingen af de beskrevne scenarier, der blev afsat midler til i budget 2024. Til gengæld blev der vedtaget en hensigtserklæring om, at der frem mod Overførselssagen 2023-24 skal udarbejdes forslag til midlertidige løsninger.

Derudover blev der i Budget 2024 afsat 0,2 mio. kr. til en screeningsbevilling vedr. et eller flere permanente stofindtagelsesrum til kvinder (SO61). Med disse midler kan screeningen sættes i gang i januar 2024.

Der er således ikke mulighed for, at Socialforvaltningen kan finansiere yderligere midlertidige eller permanente stofindtagelsesrum end de nuværende, før der eventuelt afsættes nye midler ifm. Overførselssagen 2023-24 eller Budget 2025.

Det fremgår af nærværende status, at Socialforvaltningen fortsat ser to potentielle scenarier for et mobilt stofindtagelsesrum til kvinder: 1) Såfremt Fixelancen lever op til kravene, herunder krav til arbejdsmiljø og normering, kan der indgås driftsoverenskomst med Antidote Danmark og Foreningen Minoritet om, at Fixelancen benyttes som et midlertidigt eller permanent stofindtagelsesrum for kvinder. 2) Der kan indkøbes en autocamper, skurvogn el.lign. køretøj, som ombygges til stofindtagelsesrum.

Indstilling

Socialforvaltningen indstiller,

1. at Socialudvalget tager status på arbejdet med at undersøge mulighederne for at etablere et mobilt stofindtagelsesrum til kvinder, herunder lovkrav og rammer, jf. løsningsafsnittet til efterretning

Problemstilling

I forhandlingerne om Budget 2024 indgik et budgetnotat om et midlertidigt stofindtagelsesrum til kvinder (SO79) efter bestilling fra Socialudvalget. Der blev ikke afsat midler i budget 2024 til de foreslåede løsninger, hvoraf to af de foreslåede scenarier var mobile stofindtagelsesrum. Aftaleparterne for Budget 2024 vedtog dog en hensigtserklæring frem mod Overførselssagen 2023/2024, der lød *"Parterne er enige om, at der frem mod overførselssagen endvidere udarbejdes et forslag om etablering og drift af et midlertidigt stofindtagelsesrum eller anden afskærmning til injektion og om muligt rygning - dette med henblik*

på hurtigst muligt at skabe en akut skærmning af kvinderne frem til, at et permanent stofindtagelsesrum er etableret". Der fulgte ikke midler med hensigtserklæringen.

I aftalen om Budget 2024 blev der derudover afsat en bevilling til screening af mulighederne for et eller flere permanente stofindtagelsesrum for kvinder, hvor afdækningen af muligheder for et mobilt stofindtagelsesrum vil indgå.

Socialudvalget besluttede på udvalgsmødet den 18. august 2023, "at Socialudvalget pålægger Socialforvaltningen at undersøge mulighederne for et mobilt stofindtagelsesrum til kvinder, herunder lovkrav og rammer, samt komme tilbage med en sag til Socialudvalget i november 2023". Socialudvalget får hermed en status på mulighederne for et mobilt stofindtagelsesrum.

Løsning

Nedenstående status er en beskrivelse af, hvad forvaltningen på nuværende tidspunkt ved omkring krav og rammer generelt for et stofindtagelsesrum, og særligt for mobile stofindtagelsesrum. Resten vil skulle afdækkes i screeningen, herunder bl.a. muligheden for at etablere rygepladser, hvilket kræver, at forvaltningen entrerer med en rådgiver. Der kan først entreres med en rådgiver fra januar 2024, når screeningsbevillingen hertil frigøres (SO61 fra aftalen om budget 2024). Forvaltningen skal gøre opmærksom på, at et mobilt stofindtagelsesrum ikke kan forventes at kunne køre frit rundt i byen, men vil skulle have faste holdepladser.

Generelt for stofindtagelsesrum

- Bekendtgørelsen om stofindtagelsesrum fastsætter, at et stofindtagelsesrum kun må drives af kommunen, eller af en selvejende institution med driftsoverenskomst med kommunen. Der er ikke krav om udbud, hvis kommunen vælger en selvejende institution til at drive stofindtagelsesrummet, fordi der indgås en driftsoverenskomst. Der er alene et krav om, at kommunen ved udvælgelse af en aktør inddrager de bedst kvalificerede aktører med relevante erfaringer på vilkår, der tilgodeser den bedst mulige anvendelse af de økonomiske ressourcer. Hvis der skal samarbejdes med Antidote om driften af Fixelancen, vil det således kræve, at der kan indgås en driftsoverenskomst med Antidote herom.
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal ansøges om og give tilladelse til at oprette og drive et stofindtagelsesrum. Kommunen skal inddrage den lokale politikreds i udformningen af ansøgningen.
- Det er et krav i bekendtgørelsen om stofindtagelsesrum, at der i stofindtagelsesrummet skal være adgang til relevante social- og sundhedsfaglige tilbud. Det er ikke nødvendigt, at de sociale- og sundhedsfaglige tilbud er placeret fysisk i stofindtagelsesrummene, men stofindtagelsesrummene skal sikre adgang til dem fx via brobygning.

- Ifølge Københavns Kommunes kvalitetsstandard for stofindtagelsesrum skal der for hvert stofindtagelsesrum med 1-7 indtagelsespladser som minimum være to sygeplejersker, en socialfaglig medarbejder samt en daglig leder til stede i åbningstiden. Da der alene er tale om en kvalitetsstandard og ikke et lovkrav, kan man politisk vælge at fravige kravene i kvalitetsstandarden. Det er dog forvaltningens vurdering, at der under alle omstændigheder bør fastholdes krav om mindst to medarbejdere pga. sikkerhedshensyn. En fravigelse fra kvalitetsstandarden vil være nødvendigt i et mobilt stofindtagelsesrum, da det uanset model vil være for småt til fire medarbejdere plus borgere.

Særligt for mobile stofindtagelsesrum

- Ansøgningen til Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal bl.a. indeholde stofindtagelsesrummets beliggenhed, som kan være sværere at definere, når det gælder et mobilt stofindtagelsesrum. Med et mobilt stofindtagelsesrum skal der også gives tilladelse til parkering fra Teknik- og Miljøforvaltningen. Dette begrænser i praksis, hvor mobilt et stofindtagelsesrum kan være, eftersom det maksimalt vil kunne flyttes til en ny "stationær" placering efter politiets, ministeriets samt Teknik- og Miljøforvaltningens godkendelse.

Socialforvaltningen har henvendt sig til Indenrigs- og Sundhedsministeriet ift. at høre, om der er noget til hinder for etableringen af et stofindtagelsesrum som en mobil løsning. Ministeriet har svaret, at "der ikke er noget til hinder for, at der i Københavns Kommune med tilladelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan etableres et mobilt stofindtagelsesrum, som enten drives af kommunen selv eller af en selvejende institution med driftsoverenskomst med kommunen. Ministeriet forudsætter, at tilbuddet lever op til § 3 b i lov om euforiserende stoffer, og at ansøgningen om tilladelse indeholder de oplysninger, som kræves efter § 7 i bekendtgørelse om stofindtagelsesrum, hvilket bl.a. vil sige oplysninger om, at ansøgningens nærmere indhold er udformet under inddragelse af den lokale politikreds, og om stofindtagelsesrummets beliggenhed. Sidstnævnte krav vil for et mobilt stofindtagelsesrum kunne opfyldes med oplysning om enten et fast skema for placeringen på nærmere bestemte steder eller om den faste placering et nærmere bestemt sted i en afgrænset periode". Desuden henleder Ministeriet opmærksomheden på arbejdsmiljølovgivningen.

Ministeriet har desuden oplyst, at Folketingets partier den 3. november 2023 har indgået aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2024-2027, som indeholder et initiativ med en ansøgningspulje til et pilotprojekt med et mobilt stofindtagelsesrum. Der er afsat i alt 10 mio. kr., som udmøntes i én ansøgningsrunde i 2024. Ansøgningspuljen vil indgå i forvaltningens arbejde frem mod Overførselssagen 2023-24.

- På grund af størrelsen på et mobilt stofindtagelsesrum er der en række krav i arbejdsmiljølovgivningen, forvaltningen skal være særlig opmærksom på, fx krav til loftshøjde, m³ luft pr. medarbejder, personalefaciliteter mv. Socialforvaltningens to første fixelancer fra 2012 blev afviklet, fordi de var for små til at leve op til arbejdsmiljøkravene. Derfor skal køretøjet have en vis størrelse, men præcis hvor stor skal afklares ifm. med screeningen af et eller flere permanente stofindtagelsesrum for kvinder, da det kræver, at forvaltningen entrerer med en rådgiver. Det vil forventeligt være nødvendigt med fysiske tilpasninger af den nuværende Fixelance, for at den kan leve op til arbejdsmiljøkravene. Kravene om personalefaciliteter betyder, at et mobilt stofindtagelsesrum skal holde et sted, hvor personalet kan benytte sig af personalefaciliteter i et andet tilbud.

Mulige scenarier for et mobilt stofindtagelsesrum

Socialforvaltningen har i forbindelse med Budget 2024 udarbejdet forskellige scenarier for et midlertidigt stofindtagelsesrum for kvinder, hvor to af dem er mobile. Ingen af disse scenarier opnåede finansiering, men de udgør fortsat forvaltningens bud på scenarierne for mobile stofindtagelsesrum målrettet kvinder. Hvis scenarierne skal realiseres, skal der afsættes midler hertil enten i Overførselssagen 2023-24 eller i Budget 2025:

Scenarie 1: Driftsoverenskomst med Fixelancen

Antidote Danmark og Foreningen Minoritet har siden 2019 drevet Fixelancen, som er et stofindtagelsesrum med to injektionspladser i en ombygget ambulance. Der er en ansat sygeplejerske samt en frivillig på arbejde ad gangen. Den frivillige har ikke nødvendigvis sundhedsfaglig baggrund. Fixelancen har været fondsfinansieret indtil 1. oktober i år og har ikke driftsoverenskomst med Københavns Kommune, så der vil, jf. de lovgivningsmæssige krav, skulle indgås en driftsoverenskomst med AntidoteDanmark/ Foreningen Minoritet. Forvaltningen har tilbage i 2012 haft udfordringer med, at forvaltningens fixelancer i ombyggede ambulancer ikke levede op til arbejdsmiljøkravene. På baggrund af en besigtigelse af Fixelancen kan forvaltningen være i tvivl om, hvorvidt Fixelancen lever op til arbejdsmiljøkrav. Derfor kan der være behov for fysiske tilpasninger af Fixelancen, eller at Fixelancen drives videre i en ombygget skurvogn eller autocamper.

Scenarie 2: En ombygget skurvogn/autocamper med drift af enten kommunen eller selvejende institution

Der indkøbes en skurvogn, autocamper eller andet relevant køretøj, der bygges om og indrettes til et stofindtagelsesrum med 2-4 pladser samt et lille personalerum. Hvorvidt der kan etableres pladser til røg, er endnu uklart, men vil blive afdækket ifm. screeningen af muligheden for et eller flere permanente stofindtagelsesrum. Scenariet indebærer, at det enten er kommunen, der driver det mobile stofindtagelsesrum, eller at der indgås en driftsoverenskomst med en relevant aktør.

Økonomi

Indstillingen har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser.

Socialudvalgets bestilte d. 18. august 2023 et budgetnotat om midlertidigt stofindtagelsesrum til kvinder. I budgetnotatet indgik tre scenarier, der spændte fra 0,6 mio. kr. årligt til videreførelse af Fixelancen til 9,2 mio. kr. årligt i drift og 1 mio. kr. i anlæg for et døgnåbent stofindtagelsesrum i en ombygget skurvogn/autocamper. Der var ingen af de beskrevne scenarier, der blev afsat midler til i budget 2024. Til gengæld blev der vedtaget en hensigtserklæring om, at der frem mod Overførselssagen 2023-24 skal udarbejdes forslag til midlertidige løsninger.

Derudover blev der i Budget 2024 afsat 0,2 mio. kr. til en screeningsbevilling vedr. et eller flere permanente stofindtagelsesrum til kvinder (SO61). Med disse midler kan, der entre-res med en rådgiver fra januar 2024.

Der er således ikke mulighed for, at Socialforvaltningen kan finansiere yderligere midlerti-dige eller permanente stofindtagelsesrum end de nuværende, før der eventuelt afsættes nye midler ifm. Overførselssagen 2023-24 eller Budget 2025. Hvis der er politisk ønske om scenarie 1, har Antidote/Foreningen Minoritet oplyst, at det koster 0,6 mio. kr. at drive Fi-xelancen 20 timer om ugen eller 2,5 mio. kr. i årligt for en døgnåben (20 timer) ombygget skurvogn. Indkøb og ombygning af skurvogn koster 0,4 mio. kr. Forvaltningen forventer dog at prisen vil blive højere, da forvaltningen vil stille som krav i driftsoverenskomsten, at der skal være to ansatte sundhedsfaglige medarbejdere på arbejde ad gangen. Hvis der er politisk ønske om scenarie 2, har forvaltningen beregnet, at det vil koste 9,3 mio. kr. årligt for et døgnåbent rum, samt 1 mio. kr. i indkøb og ombygning af skurvogn/autocamper.

Videre proces

Socialforvaltningen har opstartet arbejdet med screeningen af muligheder for et eller flere permanente stofindtagelsesrum for kvinder, som der blev afsat midler til i Budget 2024. Den del af screeningen, der kræver, at forvaltningen entreterer med en rådgiver, kan først igangsættes i 2024, hvor der er afsat midler (SO61). Forvaltningen bestræber sig på en samlet afrapportering frem mod Overførselssagen 2023/2024. Forvaltningen bemærker dog, at det – bl.a. afhængig af ønsket scenarie - kan blive nødvendigt at vente til forhand-lingerne om Budget 2025.

Mikkel Boje

/ Eva Stokbro Jensen